

СТЕЛИЕ

ИЗДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ГИМНАЗИЯ ЗА ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА „СВ. ЛУКА“ година XV, брой 2, 1.05.2015 г.

„Поглед в бъдещето“ - Еразъм +

От септември 2015г. Националната гимназия за приложни изкуства „Св. Лука“ участва в международен проект Erasmus + , озаглавен „What Does It Take to Raise an Artist?“. Продължителността на проекта е две години, през които ще бъдат осъществени различни дейности, обединени под темите „ Поглед в бъдещето“ и „ Моето хоби - моя професия“, както и три международни обмена на ученици и учители.

Целта на проекта е да се развият и да се подпомогнат ключовите компетентности на ученици ни в областта на изящните и приложните изкуства, графичния дизайн, езиките и комуникацията, дигиталните умения и предприемачеството, с крайна цел - засилване на перспективите за кариерно развитие и подобряване на резултатите им. Проектът включва високомотивирани професионалисти, някои от които са утвърдени художници, работили и преди с гимназисти, добре известни със своите уникални методи на преподаване и индивидуален подход. Чрез международните сътрудничества и обмени, партньорските организации ще мотивират своите ученици и учители, предоставяйки им възможност за подобряване езиковата и дигиталната им компетентност. Целите, заложи в програмата, са насочени основно към бъдещата кариера на учениците като творци.

Участници:

• SSOF Ljubljana, Slovenia

Средно училище за дизайн и фотография Любляна, Словения. Училището има 70-годишен опит в областта на графичния, промишления и модния дизайн, фотографията и изобразителното изкуство. Училището е създадено като VET средно училище, специализирано в проектиране, а след това става училище по изкуства.

• Liceo Artistico P.Petrocchi, Pistoia, Italy

Училището е създадено през 1919 година от художника Фабио Казанова като първата художествена школа в Пистоя. Някои от

Пистоя - Любляна - София

изучаваните специалности са: „Архитектура“, „Аудиовизия и мултимедия“, „Изящни изкуства“, „Графичен дизайн“, „Промислен дизайн“, „Метални изделия и дизайн на бижута“, „Текстил и моден дизайн“

• Националната гимназия за приложни изкуства „Свети Лука“, София, България

НГПИ „Свети Лука“ – София е създадена като Занаятчийско училище през 1953 г. След това е преобразувано в Техникум по художествени занаяти. През 1975 г. става Средно специално художествено училище за приложни изкуства, а през 2009 г. - Национална гимназия за приложни изкуства „Свети Лука“ – София. В училището се обучават ученици в осем специалности: „Художествена тъкан“, „Рекламна графика“, „Пространствен дизайн“, „Силикатен дизайн“, „Детски играчки“, „Художествена дърворезба“, „Художествена обработка на метали“ и „Моден дизайн“. Изучават се рисуване, живопис,

скулптура, история на изкуството, компютърна графика.

Тема разглеждани от проекта:

- Творчество и култура
- ИТ - нови технологии - дигитални компетенции
- Обучение по предприемачество

Очаквани резултати:

- Умения за намиране на работа и развиване на бизнес
- Подобряване на езиковите умения
- Уменията за работа с цифрови технологии
- Разбиране на социалното, културно и езиково разнообразие
- Положително отношение към европейския проект и ценностите на ЕС
- Развитие на компетентности, свързани с професионалните им профили
- По-широко разбиране на практики, политики и системи в областта на образованието в различните страни
- Увеличаване на възможностите за професионално развитие
- Повишаване на мотивацията и удовлетвореността в ежедневната работа както на ученици така и на учители.

Войната срещу момчетата

Какво се случи с момчетата?

Европа и западният свят живеят десетилетия в условията на относителен мир и грубата сила, до която народите толкова често са прибегвали преди, днес се среща само на екрана. От една страна, това е добре, тъй като на пръв поглед спокойствието и сигурността са логичната основа на просперитет и изобилие, но от друга страна, сме започнали да забравяме, колко е важна силата в мъжкото поведение. В едно незастрашено от нищо избилствашо общество, няма потребност от здравословна агресия, която да амбицира. Станали сме свръхчувствителни, прекалено раними и отчайващо женствени. Колкото по-богата е една държава, толкова по-нежни и лесно раними са хората в нея. Това е огромен проблем, защото момчетата имат нужда от конфронтация, имат нужда да се конкурират с връстниците си. И най-важното - имат нужда да губят. Загубата е изключително важна, защото дава възможност да разбереш победата и да се стремиш към нея. Културата ни се опитва да отнеме това от нас. Все по-често в края на състезание се дава мъничък трофей на всяко дете, независимо от постиженията му. Изучаваната литература е лишена от действие. Единственото прилично произведение от изучаваните в момента, което до някаква степен ни учи на борба е „Робинзон Крузо“. Книги като „Шар Плът“, „2000 левги под водата“ или каквото и да било от Джек Лондон липсват. Твърде много екшън, вероятно...или са твърде интересни, за да бъдат приети от образователната система. И това е ужасно, тъй като задължителните произведения просто не се четат. Какъв е смисълът тогава? По-добре да ги заменим с нещо, което поне теоретично би могло да привлече вниманието. Разбира се не става дума само за обучението по литература, а за цялата образователна система. Става дума не за изолирани явления, а за глобален процес. Ето и малко факти: Процентът на момичета в университетите по данни на „The Manchester guardian“ в момента е по-голям от този на момчетата и тенденцията само ще се увеличава именно защото обществото ни е така оформено, че

да фаворизира неща, които просто са скучни или да перифразирам - неща, които изискват по-дълбоко вникване от това, което едно момче е готово да вложи. В подобен свят по-търпеливата и спокойна природа на момичета играе изключително много в тяхна полза.

Въпреки че системата има вина за случващото се, аз не смятам, че тя е основната причина за проблема. Основната причина са болшинството от учителки/в системата на средното образование мъжете са рядкост/, които третират момчетата като дефектни момичета и родителите, които вкарват децата си в стерилен балон, лишен от каквото и да било конфронтация или разочарования. Всички тези фактори - учител/ките, родителите и системата - в момента създават поколение мухълбовци, които не могат да разберат собствената си безполезнаост, преди да се сблъскат с реалния свят, а тогава вече е твърде късно. Добре е да покажем на младите ни умове, че проблемът не е в тях. Не бива да ги наказваме заради енергията, която искат да изпуснат или заради неизбежното сбиване от време на време. Това е част от израстването им. Ние трябва да се нагодим към тях, а не те към нас. В крайна сметка те са нашите управляващи след 10-20 години.

Цивилизованият свят в момента призовава за еднакво третиране на момичета и момчета но това е огромна грешка. Момчетата и момичетата не са еднакви! Това разбира се не значи, че единият пол е по-добър от другия. Равенството между половете е изключително важно, но не и уеднаквяването им. Трябва да разберем, че това не е само мъжки проблем. Ако си момиче и в момента си казваш, че това не те засяга, грешиш. Имаш точно толкова голям проблем, колкото и момчета, защото изплътотото от образователната система момчици-мекотело един ден ще ти стане съпруг, независимо дали го осъзнаваш, или не.

Светлин Берков 11А

От момичето, което не го засяга Отговор на въпроси, поставени от момчетата

Нека започнем с безнаказаната агресия.

Да, агресията както сред подрастващите, така и сред възрастните, в допустими количества, не е нещо необичайно, напротив, нормално е. Но „допустимите“ очертания са твърде тънки и твърде субективни. Ето защо агресивните прояви не бива да се игнорират, още по-малко да се толерират. Ако оставим две малки деца да се бият с пръчки, без дори да им направим забележка, няма как на по-късна възраст да извадим ножовете и пистолетите от ръцете. Или иначе казано наличието на агресия между отделни индивиди е предпоставка за развитието ѝ в по-голям мащаб сред обществото. По този начин действа цялата система. Микроагресията образува макроагресия. Един от главните стремежи на съвременното общество е отърсването от агресията, насилието, войните и надделяването на разума - единственото, но изключително съществено нещо, делеящо ни от животните. Този тип грубо поведение не би трябвало да има място сред хората, не би трябвало да бъде признак за мъжественост. Мъже, жени, момичета, момчета, майки, бащи и деца се нуждаят от конфронтация. Необходима ни е, за да осъзнаем кои сме, къде се намираме. Спрямо останалите и спрямо себе си. Аз смятам, че необходимото съревноване е навсякъде сред нас, понякога дори леко в повече. Знаете, в нашето училище, например, ние постоянно биваме подстрекавани да се конкурираме както с връстниците си, така и с всички останали. Имаме големи възможности почти навсякъде да се издържим /с необходимия талант/, без да получим дори локум на клечка.

Относно изучаваната литература. Авторите, които изучаваме, не са избрани на случаен принцип, учим онова, което се приема за класика, а тя не би следвало да е различна за момичета и момчета. Знаете, най-голямата цел на образователната система, уви, не е да ни е интересно и забавно. В личното си време имате свободата да четете абсолютно каквото си

пожелаете. Ние, момичетата, също четем коренно различни книги от тези, които изучаваме в училище.

Причините за по-големия брой студенти от женски пол са доста, но се свеждат до три главни: а/ Зубраческата същност на момичетата; б/ По-голямата амбициозност и дисциплинираност на момичетата на тази възраст; в/ Численото превъзходство на женския пол. Това е така, откакто момичетата ходят на училище

Казваш, че еднакво отношение към момчета и момичета не бива да има. Уви, училището не е институция, която може да предостави различно отношение на половова база.

Нега Ангелова 10г

Училищният съвет

Какво представлява Училищният съвет? Това е група от ученици, всеки, от които е отговорник (представител) на класа си. Съветът се състои от 21 отговорни ученици, които имат намерение да се справят с трудностите, засягащи интересите на учещите в НГПИ „Свети Лука“

Когато се заех с писането на тази тема за вестника знаех, че не съм единственият член на Съвета, който е на мнение, че от тази работа има полза. И ето, че се оказах права: „Мисля, че Съветът е нещо, което трябва да се поеме от сериозни ученици и съответно да бъде полезен на всички, чрез идеите и въпросите, които се обсъждат и осъществяват от участниците в него. Редно е да се приемат идеите на всички и ние от Съвета да направим възможно осъществяването на тези идеи, ако те имат смисъл от реализация.“

Ивем Йовева 9

Много от учениците смятат, че Училищният съвет е просто поредният опит да се замажат очите ни, но не е така. Ис-

таната е, че повечето от вас не знаят, че тази организация помага на класовете да разрешат проблемите си. Също така нито един член на Съвета не би обърнал гръб, ако го помолите за помощ. Всеки от нас поне би опитал да помогне по един или друг начин. Така че, ако някога се чудите към кого да се обърнете, когато имате проблем, вече знаете отговора. Просто споделете с отговорника на класа или с друг член на Съвета. Също така може да споделяте с нас идеи, които смятате, че могат да бъдат реализирани. Е, разбира се, ние не вършим чудеса и е нормално да не постигаме всичко онова, което ни се иска, но поне опитваме и ще продължаваме да го правим.

От името на Училищния съвет в НГПИ: Стефани Гергова, 11Б

Изгревът на маймуняка

Маймуняк – речниково значение на думата:
Жаргон. Грозен, нелицеприятен човек (обига). Физически-те му характеристики могат да включват: опулена уста, щръкнали уши, леко презърбена стойка и отпуснати покрай тялото горни крайници.

Бачкането в камината го скапваше. Всеки ден поне по три милиона пъти той натискаше педала на спирачката. Всеки път - все по-болезнено и с все повече вложена злоба в умелото движение на крака. Старата немска машина му бе напълнила дробовете с нафта, кръвта с антифриз, а глуповатата физиономия бе застинала на някоя недомислена псувня.

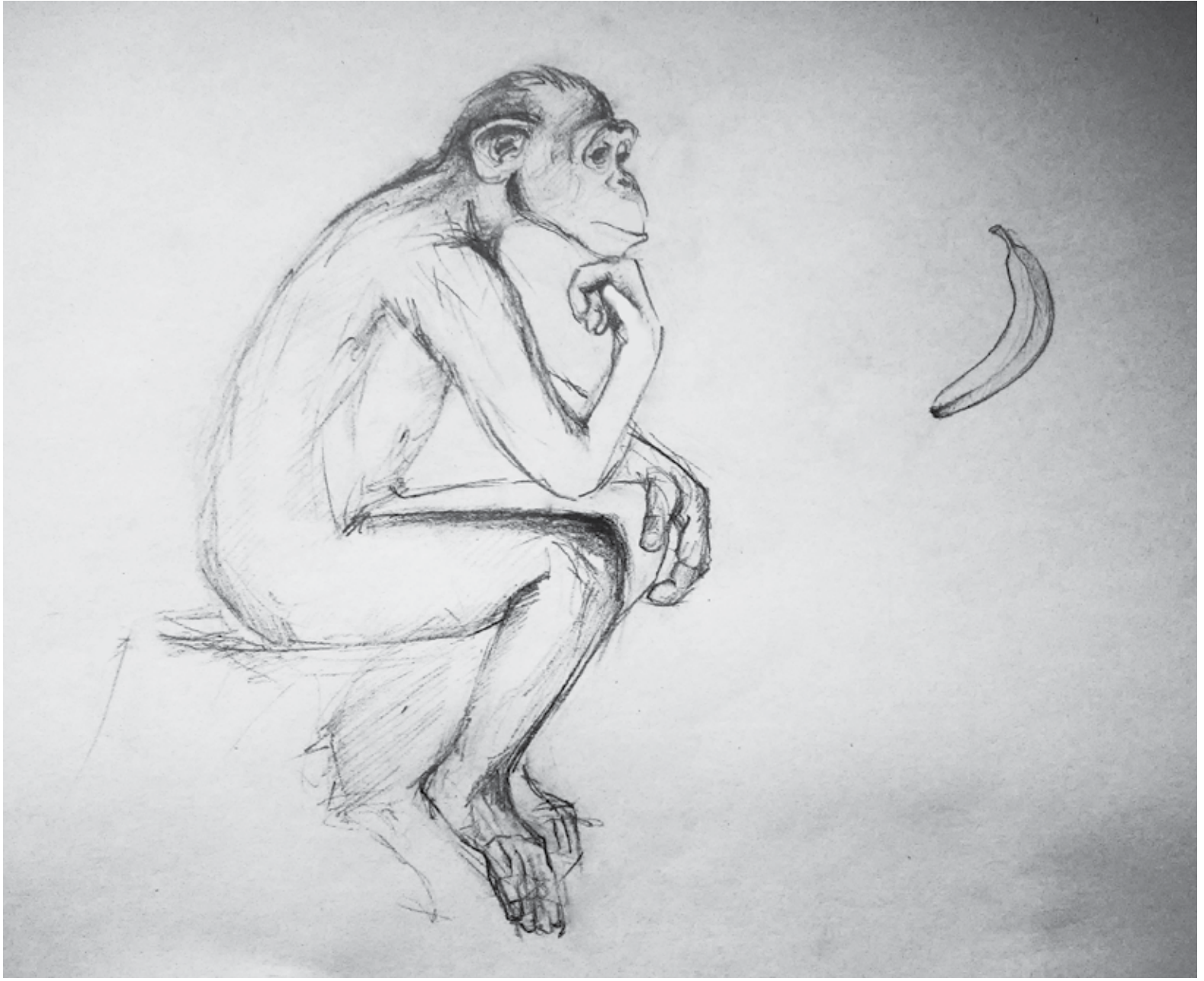
След края на работния ден тежко минаваше покрай противно веселата сладкарница, превърнала се в истинска гужва, стигаше до светофара и там се сблъскваше с група остотели студенти, работещи като улични събирачи на средства за деца с проблеми. Правеше им знак да го оставят на мира, изваждаше лепило от джоба за часовници и залепяше една монета от два лева плътно за земята пред очите на бедните събирачи, които с неразбиране се обръщаха и се запътваха към друг случаен минавач.

След като вече два месеца беше лепял монети на земята, шофьорът бе твърдо решен, че си е платил за времето, което щеше да пропилее в местния музей за изобразително изкуство. Влезе и още от вратата се запъти към стаята със скъриаш от хората под, която представяше чуждестранно бароково изкуство. Оглежда разсеяно експонатите и седна на един стол, забравен в ъгъла.

След като стигна до поредната страница на музейния каталог, уморен и гъбясал от плончене на пръсти, спря да прелиства и се устреми към стаята със съвременното изкуство от края на XX век.

Още от влизането си, гочу музика. „Нова Генерация“ рекошираха във въздуха между празните бели стени. От странно устройство, което носеше още по-странното име касетофон, в ъгъла на стаята, излизаше слаба музика - достатъчно силна, да се разбере, че е музика, но твърде тиха, за да е истински натрапчива.

Тъй като безразличието беше стигнало големи висоти в неговото съзнание, на тираджията му бе все едно дали някой ценни глупавото изкуство като цяло. По този повод той извади запалка и запали цигара. Гледайки белите стени, през главата му

минаха много мисли. Борбата да прецени коя от коя е по-безсмыслена го доведе до отчаяние и той си тръгна.

Озовал се навън, изведнъж слънцето му се стори твърде прекрасно, водата весело мокра, но сладкарницата в края на улицата бе все тъй отвратителна. Мислите го отвеждаха отново в онази стая с бели стени, а той все повече се радваше на света.

След края на дългата нощ, тираджията стана, облече се и тръгна по пътя за депото, съхранило немското автомобилно достойнство от края на Втората световна война.

Качи се в кабината, гръхът на антифриз го съсече. Слезе обратно, остави ключовете на проядената замръзнала маса и тръгна по пътя за музея.

След като влезе, стремглаво се устреми към единствена-та стая без отопление в сградата.

Ремъшите на касетофона скъриаха, а касетката се въртеше и въртеше, без никой да я обръща.

Запъхтеният шофьор седна, заслуша се в шумната музика, излизаща от колоните, и след като установи, че от изкуство всъщност няма нужда, седна на един гърбен стол, който всъщност не съществуваше, и заспа, макар че беше свършено буден. Присъни му се...

Иван Стефанов Хи

Петък Вечер

Разказ с три предмета

Часът е 23:18, петък Вечер. Метроото спира на станция „Сливница“. Светлините във влака изгасват, преди вратите да са се отворили напълно. Шена пътници с неохота слизат на перона, докато водачът обявява за пореден път, че отива в гараж. Малината, които се возят в този час, тръгват нагоре по стълбите. Дали това е тяхната спирка, или просто не им се чака, е мистерия. Но перонът не е съвсем празен. Все още трима пътници пристъпват от крак на крак, оглеждат се, като избягват взаимни погледи. На водача са му нужни секунди да ги забележи, но му отнема цяла минута да ги съжали, да излезе от кабината си и да обяви, че друг влак до Обеля няма да има .

– Трябвало е да се прекачите на Сердука – казва той – От там ще минат още няколко влака, но оттук – не. С това приключват задълженията му към тези хора. Сега вече бившите пътници не могат да избягнат контакта. Те се скупчват в десния край на перона и започват да обсъждат съдбата си.

– Т’ва не можа ли да го каже още на Сердука? – пита стройната дама в бяло с бледо розова панделка вързана около врата. Тя поглежда часовника си и нервно приглася меденокафеникавата си коса – Не знае ли, че и до Обеля има пътници?

– Ама какви са тия, че било това последния влак? – пита пълната госпожа, малко над средната възраст, в тъмнокафява рокля. Яркорозовият ѝ шал се изплъзва от рамото ѝ, но тя бързо го връща на място – Нали последният е в 12 без 20?

– Явно само по новата линия – отбелязва двадесетина годишният младеж и придърпва кашиката на калъфката си за цигулка, уверявайки се, че той няма да падне. Сбърчва нос при миризмата на стара пудра, кръжаша около госпожата, но бързо се усмихва мило – Виждате, дами, ако всички сме към Обеля, аз предлагам да си разделим едно такси, а? Госпожата с яркорозовия шал не изглежда особено възхитена от идеята, но се съгласява с въздишка.

– Не ми се пътува сама толкова късно през нощта.

Младежът се усмихва и повежда двете си случайно генерирани спътнички към изхода, като прави коментар колко чудесно е това. Те го следват мълчаливо, пропускайки думите му покрай ушите си. Вече навън, не е трудно да намерят такси. Две са паркирали точно до изхода на метроото, тръпнат в очакване на окъснели пътници. Младежът отваря вратата на едно от тях и се навежда към шофьора.

– Ще ни закараш ли до Обеля? – пита той, но не чака отговор, за да влезе. Шофьорът просто кимва и пали колата, докато двете жени се качват. Таксито потегля. Пътят не е достатъчно дълъг, за да се завърже пълноценен разговор, но не е и достатъчно къс, за да премине в мълчание, без то да стане неловко. Минават няколко минути, преди госпожата с ярко розовия шал да проговори.

– Ти, цигулар ли си, в оркестър ли свириш?

– Аха – кимва младежът – Ама не съвсем. Така ге, аз ще стана цигулар и ще свиря в оркестър, но за сега съм все още студент в Музикалната академия. Госпожата се усмихва, гледа го с очакване. Младежът търпи погледа ѝ, който сякаш пробива гърба на седалката му. Не му се ще много-много да си приказва с госпожата, предпочита да завърже разговор с дамата:

– А вие, госпожо, откъде се връщате така нагласена?

– Аз ли? – пита тя, сякаш не е току-що изпросила този въпрос да ѝ бъде зададен – От Операта се връщам. Превъзходна адаптация на „Отело“ имаше! А, знаете ли, и аз бях някога оперна певица – тя слага ръката си върху тази на дамата, сякаш са стари приятелки – Когато бях млада и красива като вас. Ах, така хубаво беех! Навсякъде ме търсеха, в чужбина, в Америка! Даже тук имам едно албумче...

– Прекрасно, госпожо, чудесно – възкликва младежът – Много не ми се вярва да сте обикаляли по Америката по времето на соц-а, но както кажете... А вие, госпожице – обръща се той към дамата, този път с искрена, дори сияйна усмивка – Да не би да сте модел или актриса?

– Ох, не, - махва с ръка дамата, проваляйки се в опита да си пригаде скромен вид – Аз наскоро станах консултант в Авон, та се връщам от един тиймбилднг. Да знаете само в какъв хотел беше – цели пет звезди! Е, то ние си платихме направо за шестзвезден, но наистина чудесно беше и...

– Авон, нали? Чудна фирма, направо чудесна! – възкликва госпожата – Ама са им малко скъпички продуктите, иначе са хубави. На мен за по-миналия рожден ден внушите ми подариха един крем за бръчки – чудеса направи! Дамата, видяла бизнес възможност, се усмихва мило и вади от чантата си малко стъкмено шишенце с розова панделка около гърлото.

– Аз мога да ви предложа най-новият ни парфюм, и то на много изгодна цена. Но за вас, госпожо, мога да включа в действие лимитираната ни отстъпка, само за специални клиенти...

Младежът прави нескоропан опит да се включи в разговора, въпреки че там очевидно няма място за него. Госпожата прави опит да се спазари за още пониска цена, а шофьорът въздиша дълбоко при вида на светофара, който става червен точно преди той да мине.

– Приберете го тоя парфюм, че ми умирисахте колата, и казвайте накъде да карам, че стигнахме Обеля – изръмжава той, с което прекратява всички ПР, любовни и бизнес дела в таксито.

Мария – Дивена Перева 106

Самотник

Разпиляна от вятъра, нежна като огън, пристъпва бавно тя - Любовта. Свешта бавно догаря. Тихи стъпки. Поглед - дъга, а може би въздишка. Свешта изгасна. Тъмно е. Свети само искрата любов, запалена от нежен допир. Минава полунощ. Тихо е. Чуват се единствено ударите на сърцата, отмерващи минутите любов. Изгрев слънце. Тя се облича. Тръгва си... Навън е светло, а в душата му слънцето залезе... Самотата го поглъща... Навън е светло, а всъщност е тъмнина... Самотник в тъмнината на деня, той пристъпва бавно по уличките на града, търсейки нея... Няма я. Само черни силуети на самотност... Навън е светло, а край него - мрак... Самотник в тъмнината на деня...

Християна Манолова 116

Българската ръкописна книга-познание,ориентир и пример за приложно изкуство

Ръкописната книга през 9-10 век играе важна роля в укрепването на християнството в България и заедно с това - за оформянето на българската народност , за издигането на авторитета на държавата и църквата. Така започва старобългарската литература – с химни за книгата и книголюбието.

За средновековните писатели книгата е оръжие , украса , бисер и неугасваща светлина. Мнозина от книжовниците , освен упорити преписвачи – книгописци , преводчи или творци , са и художници и подвързвачи. Те написват книгата , после сами я украсяват и подвързват

. Старобългарските ръкописи правят впечатление със своето красиво писмо , чертано търпеливо и внимателно. Книгата , писана с цената на големи усилия на скъп и оскъбен материал, е струвала много. Книжовниците са се отнасяли с внимание както към украсата ,така и към подвързката и обкова . Ръкописната книга е безспорен пример за приложно изкуство със своята украса и външно оформление-корици,обкови и подвързкия , които сами по себе си са произведения на изкуството.

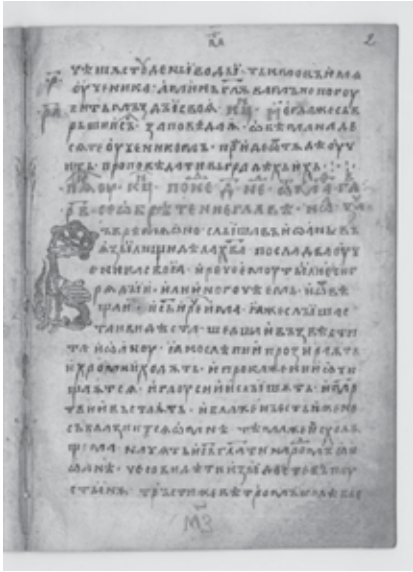
Украсата на книгата има дълга история и преминава през вековете като приема най-доброто от другите култури , създавайки органична спойка с местните традиции и чуждото влияние.Ръкописната книга е не просто ценен източник на знания от различни области : граматика, история , богословие , но и обект на книжната графика и ценен паметник на приложното изкуство.

В Супрасълския сборник от 9 век , Савината книга от същото време , написани с тесни заострени букви, по-късните книги като Манастиевата хроника от 14 век и Четвероевангелие на Иван-Александър ,показват отношение към композицията на пространството , към конструкцията на ръкописния шрифт , към орнаментиката , следваща византийския , тератологичния и балкански стил с характерните плетеници зооморфни и флорални елементи. Декоративните детайли и украси в редица образци от 10 до 18 век илюстрират великолепно развитието на българското приложно изкуство.

Пропорциите в дизайна, като носители на определени пространствени отношения-формати , размери и разположение на текстове и изображения , изразяват визуалната идея и замисъл на калграфи и художници по катехоричен начин.В основата на традиционните оформителски стилове е симетрията. Строежът на ръкописната книга е линеен-последователно от горе до долу , страници след страница , разполагане на текстове , графични елементи , изображения и декоративни украси

Книгата притежава четири устойчиви елемента на украса , които със своето развитие през вековете , определят четири сила в периода от 9 до 18 век . Това са : -Миниатюри-заемащи цели страници - фиг. 1 -Заставки-начален въспитателен елемент - фиг.2

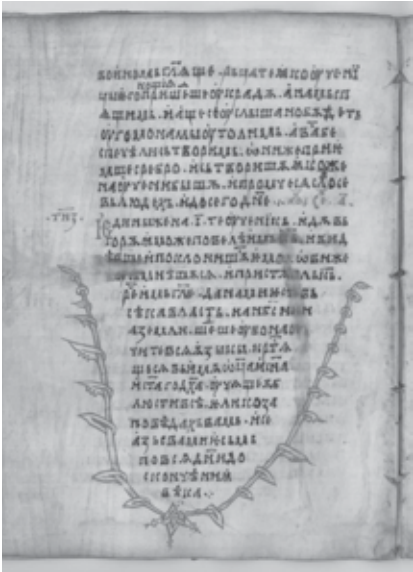
Миниатюри-заемащи цели страници от скандинавската и иранската културна традиция. Балканския плетеничен стил намира отражение в паметниците от 13 до 17 век . Това е стил , който се характеризира с плетеници от животински и растителни елементи. При инициалите се нарушава строгостта на конструкцията на буквата. Мотивите в заставките се усложняват и заприличват на дърворезба. Към края на периода се появяват нови елементи-човешки лица, цели сцени,вписвани както в заставките , така и в инициалите.

След 17 век се отбелязва навлизане на нови мотиви в украсата – лале,момина сълза,роза , ананас. Тази тенденция е отражение на влиянието на ислямската културна традиция.В миниатюрите се влага злато и лазур,което налага използването на художествено обработени тъкани,които стават част от книгата,с цел да предпазят творбите от повреждане.Този стил се определя като Нововизантийски.

През многовековното си развитие , ръкописната книга е благодатно поле за изява на приложното изкуство.В украсата,кориците,започалките и металния обков има непрекъснато развитие на методите,технологията и изпълнението , което свидетелства по безспорен начин за развитието на традицията.

Художествено обработени тъкани и кожа , метални обкови и прекрасни рисунки, влагани с любов и търпение в книгите, ги превръщат в неповторими произведения на изкуството. Няма съмнение , че приложното изкуство има многовековна традиция , наследник и продължител на която е НГПИ “Свети Лука”. Гимназията развива и обогатява тези изкуства с нови специалности , като същевременно е ревностен пазител на славното минало.Възпитаниците на НГПИ “Свети Лука” имат основание да се гордеят със своето образование и да се стремят да се докажат като отлични професионалисти в своята област.

Всички ние-техните преподаватели сме уверени , че нашите ученици ще имат самочувствието на хора, завършили елитна гимназия-пазител на многовековни традиции и устремена към бъдещето.

Радослав Тухчиев, преподавател по български език и литература в НГПИ

Формат за изкуство

Манифест на група достатъчно интелигентни ученици срещу опростяването, отъпяването и очалгаляването на цяла една нация

Нещо за изкуството, нещо за образованието и нещо за естетиката на обеления банан

Изкуството, в най-общото му значение, не може да бъде дефинирано, а приема зададена от мисленето форма. Дали това е причината хората, които нямат интерес към него, да го смятат за глобален проблем, откъсващ инженера от прагматичното му еснафско мислене, не знам. Не ме и интересуваше до скоро, но напоследък обществото се сблъсква с неосъзнатата ценностна система на постсоциалистическия човек и тази тема взе да става важна.

Тук въпросът е глобален и касае бъдещето на България, като една културна страна.

Броят на часовете по изкуство, разпределени според последната образователната реформа, ни набеждаат на мисълта, че културата е пренебрегната за сметка на някои фундаменталноинженерни дисциплини. Доброто момче с хляба в ръцете, е твърде остаряла естетика, за да се прилага в съвременното общество. Когато един човек не получи образование по изкуство, той няма представа от него, от същността и от развитието му.

В момента, в който една наука или дисциплина изгуби своята представителност, тя се срива. Така българите губят представа за произхода на изкуството, основите на световната и българската живопис, скулптура, графика, архитектура , музика и т.н. Ето как, точно както в средновековието, навлизаме в тъмни векове, защото липсата на изкуство по своята същност си е най-глобалнатацензура. В крайна сметка става въпрос за пропуките в образователната система, свързани с изучавани предмети . Нека бъдем директни. В основните училища, а и в малкото гимназии, в които продължават заниманията с някакъв вид изкуство, до IX - ти клас предметът Рисуване е пренебрегван, несериозно разглеждан, а частта наречена „История на изкуството“, е тотално потъпкана и затрита за сметка на цветните картинки на тигри и слонове, пред кубистични детска рисунки на къшичка със зелена моравя. Смяя да отправям тази критика към преподавателите и към системата, тъй както все още самият аз съм част от тази система и съм достатъчно наясно със случващото се в останалите училища. Нима изкуството е по – маловажна материя от математиката, която се изучава от първи клас сериозно? Как се очаква населението на планетата да запази нещото обграждащо хората ежедневно, нещото радвашо хората ежедневно и нещото, заради което съществуват места като Лувъра в Париж, операта в Сидни, галерията „Тејт“ в Лондон и пр.? Как се очаква българите да запазят своята и без това изчезваща духовност? Тук проблемите не свършват. Как ще се предпазим от преобладаващия кич и лош вкус? Трудно. Дори в момента с три поколения „докоснати от изкуство“, борбата срещу кича е трудна. Това явление от началото на 20 век става все по – силно и все повече хора си закачат гоблени с лика на Мона Лиза по стените във всекидневните. Авангардът е методът на XX - ти век за лечение и борба с кича, но как той да продължи да съществува без хора, които да го правят и да го разбират? Висшият пилотаж на съвременното изкуство обхваща твърде много области и не стига до границата на хоризонта. Авангардните течения изглеждат на днешното общество като куп случайни неща и просто се изчезват в забрава. От това следва забавяне на развитието в изкуството, особено за малките европейски страни, които разчитат и могат да се похвалят с отличителната си култура, за която американците например само си мечтаят. Едно общество без изкуство затъпява и моралната бариера, разделяща човека от първичното и животинското, пада. Това би предизвикало културен срив и загуба на дефиницията за култура. Не е нужно всички

ки да бъдат поети и художници, но когато системата подкрепя пълното им отсъствие, се гарантира затъпяващ народ, без изгледи за развитие.

Масовата липса на изкуство поставя явни белези и социални характеристики на една нация.

В момента колко мои съвременници, извън профилираните училища, притежават уменията да разграничават „чалгата“ в изкуството от финия джаз, силно идеологизируания рок и класическата музика? Нима ако процентът на тези хора беше голям, Слави Трифонов би напълнил стадион „Васил Левски“? Колко мои съвременници имат представа от готика и романско изкуство? Нима чрез допълнително ограничаване на времето, отделено за култура, ще решим всички тези проблеми? Връзката между съвременното общество и световното културно наследство е загубена. Хората следят новините, гледат за интересни ситуации, следят положението в Ислямска държава, защото часовете по история са създали компетентно общество по темата. Няма как нещо неразбираемо да бъде интересно, ето защо маймуната не използва смартфон. Ако масово хората имаха представа от случващото се в изкуството, щеше да има пазар, да има културно развитие и интерес. Можем спокойно да отбележим, че френският следвоенен рационализъм е по – малко геструктивен от липсата на знания в духовната област днес.

Светът има нужда от развитие. Промяната е горивото на света, няма как младите да стигнат до причината за днешната промяна в изкуството, ако някой не им я обясни причинно – следствено. Какво биха казали романтиците,например, което любимото изкуство – музиката почти не се изучава? Изразите „музикант къша не храни“ и „където има нота няма банкнота“, изразяват едно крайно педантично-просташко отношение към света, което става все по-масово. Ако всичко се свеждаше до пари, щеше ли да има философия, културология, естетика? Би бил свъя, населен с икономисти, преливащи от практицизъм, свят без достойнства, един мечтанотоутопичен за швейцареца живот. Затова паричната бариера трябва да се надскочи и освен „фундаменталните“ точни науки, индивидът, населващ българската част на Балканския полуостров, трябва да се, в държави, където на културата се обръща подобаващо внимание. Изкуството поначало не е нещо масово и комерсиално. То не носи големи доходи. Няма как да се развие една държава без култура, но с магистрали, защото скоро по тези магистрали ще летят човекоподобни полупримати в лъскави коли, произведени, разбира се, в държави, където на културата се обръща подобаващо внимание. Схващате ли връзката? Искам да кажа, че в крайна сметка и технологично развитие няма в страни с ниска духовност и култура.

Като част от днешните млади хора, смятам за редно да се предприемат активни действия в защита на изкуството и културата, като се започне от образованието и училищата. Познаването е билет към пропастта на тъгата, както намеква още Екlesiаст, но какво да кажем за човека, който обича да е щастлив, отъпял, опростял и безделен? Какво да кажем за маймуната, която умира от глад, защото е забравила естетиката на обеления банан? Макар че те, маймуните, си ги ядат необелени.

Ето човека!

И. Иванов Xla

„Еразъм +“ Пътуването – разказ от първо лице

Обменът се състоя от 22 до 26 Февруари, 2016г. .

Пътуването и на отиване, и на връщане представляваше едно истинско приключение- самолет, три влака и лутане по завъртените улици на Пистоя. Градът беше наистина красив, сякаш замръзнал във времето, като изключим магазинчетата – с техните съвременни стоки и модерни витрини. Хората ни посрещнаха топло и с усмивки. Учениците бяха мили и отзивчиви.

По време на престоя си, имахме съвместни часове с италианците и словенците в лицеза за изкуства „П. Петрочи“, като задачата ни бе да създадем дигитални книги (никой не знае какво се случи с тях :D). Също така имахме лекции на тема “Въведение в Ренесанса” и “Изкуство и природа”. Те бяха наистина уникално представени и изключително полезни за нас като бъдещи артисти. Имахме и работилница за „самота obscura“ с водещ Марко Търк, преподавател в училището за дизайн в Любляна. Извън програмата посетихме музея на Марино Марини, местен (пистоянски) скулптор.

Посещението във Флоренция и галерия „Уфици“ не остава по-назад. Макар че престоят бе кратък, градът остави траен отпечатък в мен, като впечатление и спомен. Той е съкровищ-

ница на културата и е сърцето на Ренесанса. Архитектурата, галериите, музеите - Всичко! Когато пред погледа ми се изправи катедралата „Санта Мария дел Фиоре“, настръхнах. Беше толкова величествена! Видяхме също и портите на Гиберти. И най-накрая дойде ред на дългоочакваното посещение в „Уфици“. Още преди да бяха отворили галерията, имаше тълпи от народ, най-вече китайци. Отвътре бе наистина красива, а произведенията на изкуството, разположени в нея, бяха наистина уникални.

Последната вечер бе организирана прощална среща.

Макар и да не намирам точните думи, ще се опитам да обобща. За тези пет дни се запознахме отблизо с култура, за която само сме чели и учили. За себе си успях да направя изводи за това, на какво ниво съм и какво още се изисква и да изисквам от себе си като личност и човек на изкуството. Няма да забравя веч. рите в които се събирахме и се забавлявахме или кръстосвахме улиците на Пистоя, докато се смеехме. За мен бе голяма чест да участвам в този проект и благодаря на хората, които го организираха

Ралица Вацева 11г

Представяме ви началото на комикс с продължения, но продължения ще има само ако ни изпратите идеите си!

